

Извештај о ревизији сврсисходности пословања Управљање информационом системом ЈП „Путеви Србије“

ПОТРЕБНО ЈЕ УНАПРЕДИТИ ПРОЦЕС УПРАВЉАЊА КОНТИНУИТЕТОМ ПОСЛОВАЊА И УПРАВЉАЊА ИНФОРМАЦИОНОМ ИМОВИНОМ, ОБУХВАТАЈУЋИ СВЕ СИСТЕМЕ И АПЛИКАЦИЈЕ, РАДИ ОБЕЗБЕЂЕЊА ПОТРЕБНОГ НИВОА ПОУЗДАНОСТИ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА ЈППС

У претходним ревизијама Државна ревизорска институција је утврдила да Јавно предузеће „Путеви Србије“ није у потпуности успоставило адекватан систем ФУК и ускладило његове елементе са међународним стандардима интерне контроле који укључују концепт „COSO“ оквира, због чега постоји ризик да се циљеви и задаци пословања неће остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин. Приходи од наплате путарине чине више од 50% укупних прихода, док најзначајнији део информационог система јавног предузећа „Путеви Србије“ чини систем наплате путарине на путевима Републике Србије.

Како систем финансијског управљања и контроле обухвата Систем наплате путарине, неопходно је било обавити уверавање у њихову ефикасност код постизања пословних циљева остварења прихода.

Слика: Управљање континуитетом пословања

Наплата накнада за коришћење јавних добара предвиђа и ослобађање одређених корисника од плаћања путарине, надлежно министарство није донело критеријуме за ослобађање плаћања, што је довело до тога да предузеће врши ослобађање примењујући сопствене критеријуме, и само у 2022. години по том основу ослободила плаћања путарине у износу од приближно 330 милиона динара. Ценећи значај ЈППС за одвијање живота, рада и функционисање Републике Србије, као и значаја система наплате за остварење пословних циљева самог предузећа, констатовали смо следеће:

- ЈППС није успоставила ефикасан систем интерне контроле за ослобађање плаћања путарине, размена података између система за наплату путарина и финансијског информационог система се изводи мануелно и преглед записа о догађајима (логова) се не врше периодично, због чега је створен ризик да се циљеви и задаци пословања неће остварити на ефикасан и правилан начин, и може изазвати последице по пословне резултате, смањењем пословних прихода и доношењем погрешних пословних одлука;
- Услед недоношења стратешких докумената као што је: Стратегија управљања ризиком, Процена утицаја на пословање, План континуитета пословања, План опоравка од хаварије и Плана израде резервних копија, без којих није могуће одредити приоритете и пратити трошкове, створен је ризик да у случају штетних догађаја дође до неефикасног реаговања, систем буде дуготрајно недоступан, изгуби више података од планираних и тиме да угрози резултате пословања превасходно умањивањем планираних прихода, и последично непланираним расходима за опоравак система;
- ЈППС штити информациону имовину, али због недостатка стратешких докумената на нивоу предузећа, управљање ИТ имовином и информационом безбедношћу је фрагментирано, чиме је створен ризик од неовлашћеног приступа подацима и информационом ресурсима, што може довести до непланираних расхода, судских поступака и слабљења поузданости информационог система.

Препоруке

Државна ревизорска институција дала је препоруке лицима одговорним за информациони систем ЈППС, да:

- обезбеде претходно евидентирање лица/возила за ослобађање или умањење износа путарине у систем за наплату путарине;
- обезбеде размену података приликом преузимања налога из аналитике, обезбеде суштинску контролу и верификацију података за пријем у главну књигу;
- успоставе механизам који обухвата уређивање процеса периодичне анализе Дневника активности корисника и извештавају о усаглашености са уређеним рачуноводственим процесима;
- успоставе редовни процес Процене утицаја на пословање и о томе периодично извештавају управљачке органе;
- донесу План континуитета пословања, одреде лица и њихове обавезе у погледу периодичног тестирања, усклађивања и извештавања управљачких органа;
- донесу План опоравка од хаварије за ИТ систем и подсистеме, врше периодично тестирање и о томе извештавају управљачке органе;
- у сарадњи са министарством надлежним за одређивање објеката критичне инфраструктуре у сектору саобраћаја сачини Безбедносни план оператора за управљање ризиком и предвиди мере којима се обезбеђује рад у ванредним околностима;
- донесу План израде и тестирања резервних копија, уреде процедуре усклађеног функционисања свих организационих делова у циљу смањења ризика од губитка података;
- успоставе механизам динамичког управљања ризиком дефинисањем индикатора за дневно праћење стања и да редовно извештавају о стању информационе безбедности;
- имплементирају механизам управљања ИТ имовином који ће обезбедити неопходне информације у циљу смањења ризика кроз централизацију надлежности над мерама информационе заштите;
- донесу Процедuru о безбедности и заштити ИКТ система на нивоу предузећа којом би се уредио процес заштите информација, података и докумената у складу и са степеном тајности у информационом систему у циљу јачања укупне безбедности пословања.